

Dijitalleşme

Yazarlar: Daniijela Birt, Jadranka Brkić-Vejmelka, Ines Cvitković Kalanjoš

Dijitalleşme, çağdaş toplumun ana itici güçlerinden biridir ve toplumun sürdürülebilir kalkınmasının kilit unsurlarından biri olarak kabul edilebilir (Jovanović, Dlačić, 2018.).

Dijitalleşme kavramının ne anlama geldiğini açıklamadan önce, dijitalleşmenin önemini ve adımlarını anlamak, tartışmak ve bu olguları doğru bir şekilde gözlemlemek için başka bir terim ile anlamını birbirinden ayırmak önemlidir. Bu, mevcut analog kayıtların dijital belgelere dönüştürüldüğü bir süreç olan sayısallaştırma kavramıdır. Veriler bu işlem tarafından değiştirilmez, sadece dijital formatta kodlanır. Dijitalleşme, dijitalleşme sürecinin ilk adımı olacaktır.

Günümüz dünyası, hayatımızın her alanına hâkim olan dijitalleşme süreci ile birlikte dördüncü sanayi devrimine büyük bir adım atmıştır. Dijitalleşme sürecinin farklı tanımları şu şekilde özetlenebilir: Dijitalleşme, çeşitli içeriklerin, metinlerin, fotoğrafların, seslerin, filmlerin ve videoların analogdan dijital dönüşüğü bir süreç olarak tanımlanır; ikili koda dönüştürülür. Bu şekilde tüm veriler işlenebilir, kaydedilebilir ve iletilebilir. Çoğu tanım, dijitalleşmenin herkesin dahil olabileceği kapsayıcı ortamlar yaratmaya yardımcı olduğu, daha açık iletişime olanak sağladığı ve bilgi yaratma ve bilgi alışverişi sürecini hızlandırdığı konusunda hemfikirdir (Martinoli, 2019).

Okul öncesinden üniversite eğitime kadar bugün eğitim gören nesiller için dijitalleşme yeni bir teknoloji değil, daha çok doğal bir ortam ve günlük yaşamın bir parçasıdır. Bu nesiller için analog dünya ve çevrimdışı yaşam düşünülemez. Aynı zamanda, günümüz dünyası kısmen dijitalleşmiştir, çünkü nüfusun hala dijital dünyadan dışlanan (bkz. Dijital Bölünme) kesimleri olduğu kadar dijitalleşme sürecine direnenler de bulunmaktadır. Dolayısıyla hibrit bir dijital zamanda yaşadığımızı söylemek daha doğru olacaktır.

2018'de Avrupa Komisyonu, eğitimde dijitalleşmenin zorluklarını yansıtan bir Dijital Eğitim Planı yayınladı (çoğu üye ülke ve hatta yerel yetkililerin yaptığı gibi). Bu belgede eğitim, tüm üye ülkelerde büyümenin, gelişmenin ve kapsayıcılığın temeli olarak kabul edilmiş ve dijitalleşmenin beraberinde getirdiği tüm zorlukları da göz önünde bulundurarak planın önerilerine mümkün olduğunca bağlı kalmak tüm katılımcıların görevi haline gelmiştir.

(örneğin, Dijital Bölünme, Dijital Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği). Başarılı uygulamayı sağlamak için önerilen belge, üç öncelikli önlemin altını çizmektedir: 1) Öğrenme ve öğretmede dijital teknolojinin kullanımının iyileştirilmesi, 2) Dijital yeterliliklerin ve becerilerin geliştirilmesi, 3) Daha iyi veri analizleri ve daha iyi tahminlerle eğitimin iyileştirilmesi.

Eğitimde dijitalleşme, özellikle özel ihtiyaçları olan öğrenciler için öğrenme materyallerine adil erişim ile daha kapsayıcı bir ortama katkıda bulunuyor. Daha fazla sayıda kullanıcıya sunulan dijital teknoloji geliştirilerek (örneğin, fiyatların düşmesi nedeniyle dizüstü bilgisayarlar daha uygun fiyatlı hale geldi) ve öğretmenlerin becerilerinin gelişmesiyle artan sayıda kullanıcı için daha iyi koşullar oluşturulmaktadır. Aynı zamanda dijital uygulamalar aracılığıyla eğitim içeriği ve öğretmen-öğrenci bağlantıları nedeniyle öğrenciler ve öğretmenler arasındaki eşitsizliği artırabilir (Tonković, Pogrančić, Vrsalović, 2020). Öte yandan öğretimde teknolojinin kullanımı öğrenciler için ek ilgi, eğlence ve dinamikler yaratır. Dijital teknoloji kullanımı sırasında öğrencilerin daha motive oldukları ve içerik için daha bağımsız araştırma yaptıkları gözlemlenmektedir (Gjud, Popčević, 2020). Biz ilerledikçe yeni dijital bölünme türleri ortaya çıkıyor ve büyük bir zorluk haline geliyor (Kim, Yi, Hong, 2021).

Covid-19 Pandemisi sırasında öğretimde dijitalleşmenin yoğun gelişimi açıkça gösterilmiştir. Ancak dijitalleşme sürecinin hızlanmasının potansiyel olarak eşitsizliğin azaltılmasına nasıl katkıda bulunduğu veya daha fazla katılımcının dahil olmasının nasıl sağlanacağına ve dijital kaynaklardan nasıl faydalanacağına dair yeterli bir açıklamamız hala yoktur. Dijital teknoloji öğretimde oldukça yardımcı olmasına rağmen, öğrenmeyi ve belirli materyallere erişmeyi kolaylaştırmak için kullanılmalıdır. Ancak öğrenciler ve öğretmenler arasındaki yerinde etkileşimin yerini almamalıdır. Pandemi bağlamında öğrenme materyalleri dijital ortamda hazırlandı. Artık, öğrenme materyallerini bu şekilde aktarmanın, öğretim sürecinde daha yaratıcı, daha yenilikçi ve daha esnek bir modu mümkün kıldığı giderek daha belirgin hale geliyor. Dijital materyaller yeni öğretim yöntemlerinin ve öğrenmenin uygulanmasını sağlamakta ve ayrıca sınıfların hazırlanması ve yapılandırılması sürecinde öğretmenlere esneklik sağlamaktadır. Pandemi dijitalleşmeyi hızlandırdı ve hibrit öğretim, dijital çağın yeni zorluklarına cevap verebilecek hazır bir sisteme sahip olmanın gerekli olduğunu gösterdi.

Kaynakça:

Gjud, M. & Popčević, I. (2020). Digitalizacija nastave u školskom obrazovanju. *Polytechnic and design*. 8 (3), 154-162.

Kim, H. J.; Yi, P. & Hong, J. I. (2021). Are schools digitally inclusive for all? Profiles of school digital inclusion using PISA 2018. *Computers and education*.

Jovanović, M. & Dlačić, J. (2018). Digitalizacija i održivi razvoj društva – Mjere i implikacije, *Zbornik radova Ekonomskog fakulteta u Rijeci: časopis za ekonomsku teoriju i praksu*. 36 (2), 905-928.

Martinoli, Ana. (2019). „Ususret izazovima obrazovanja za medije i kulturu 21. stoljeća: Nova znanja i vještine za digitalno, interaktivno i participativno okruženje.“ *Medij. Istraž*, 25(2), 5-28.

Tonković, A.; Pogrančić, L. & Vrsalović, P. (2020). Djelovanje pandemije Covid-19 na obrazovanje diljem svijeta, *Časopis za odgojne i obrazovne znanosti. Foo2rama*, 4 (4), 121-134.